

Aantasting van de oogzenuw

Komt zelden voor. Bijna altijd is er ook een ontsteking van het zenuwstelsel, en is een consult bij de neuroloog noodzakelijk.

Klachten

- wazig zien en gedeeltes/stukken (bijv. onderste/bovenste gezichtsveld) niet zien
- verminderd kleuren-zien
- pijn rondom het oog of de oogkas

Behandeling

corticosteroiden in tabletvorm of via een infuus

Ontstekingen in het bindvlies (conjunctiva)

Kleine bobbeltjes, ook wel follikels genoemd, ontstaan in het 'witte' gedeelte van het oog, of aan de binnenzijde van de oogleden.

Klachten

- ontsiering van het oog
- pijn, drukgevoel rond het oog
- roodheid (bij ernstige ontsteking)

Behandeling

ontstekingsonderdrukkende oogdruppels

Ontsteking en ontregeling van de traanklier

Klachten

- droge ogen
- jeukende, branderige ogen
- snelle irritatie bij lezen, computerwerk en TV kijken
- overproductie van tranen bij koude, droogte en wind

Behandeling

toediening van kunsttranen of -zalf

Sarcoïdose

& het oog

Speciale onderzoeken

Oogheelkundig onderzoek

Het voorste deel van het oog onderzoekt de oogarts met de spleetlamp: een microscoop met een fijne streep hevig licht. Om het achterste gedeelte te bekijken, druppelt de oogarts eerst pupilverwijdende druppels in het oog. Daarna gebruikt hij opnieuw de spleetlamp-microscoop (funduscopie).

Schirmertest

Dit is een test voor onderzoek van de traanklier: reepjes filtreerpapier die aan het onderste ooglid worden gehangen, meten hoeveel vocht de traanklier produceert.

Advies

Oogproblemen komen regelmatig voor bij sarcoïdose. Het is belangrijk om oogafwijkingen in een vroeg stadium te ontdekken. Door goede controle en tijdige behandeling kan blijvende schade vaak voorkomen worden. Sarcoïdose patiënten doen er verstandig aan hun ogen minstens één keer door een oogarts te laten controleren.

Met dank aan: dr. N. ten Dam-van Loon, oogarts UMC Utrecht en drs. T. Missotten, oogarts Oogziekenhuis Rotterdam

Meer informatie over sarcoïdose in de brochure:

'Sarcoïdose, informatie voor de patiënt'

Kijk ook op: www.sarcoidose.nl

Sarcoïdose Belangenvereniging Nederland
VU-ziekenhuis, Hoogbouw kamer H309
postbus 7057, 1007 MB Amsterdam
telefoon: 020 444 32 04
sarcoidose.info@vumc.nl

tekst: Ingrid Korenromp, 2008

Sarcoïdose & het oog

Sarcoïdose kan voorkomen in ieder orgaan van het lichaam. Ook in het oog. Ongeveer de helft van alle sarcoïdosepatiënten krijgt oogklachten, uiteenlopend van droge ogen tot een ontsteking. Deze folder gaat over de verschillende soorten ontstekingen van het oog.

Ontsteking van het vaatvlies (uvea)

Dit is het meest voorkomende oogprobleem bij sarcoïdose, ook wel uveïtis genoemd. De ontsteking kan optreden in het vaatvlies aan de voorkant van het oog (uveïtis anterior of regenboogvliesontsteking), maar ook aan de achterkant (uveïtis posterior), of zelfs in allebei tegelijk (panuveïtis). Bij uveïtis posterior en panuveïtis zijn er ook vaak ontstekingsverschijnselen in het glasvocht en op het netvlies.

Uveïtis kan aan één oog of aan beide ogen tegelijkertijd optreden. Het kan plotseling ontstaan, maar ook geleidelijk.

Klachten

- het oog is plotseling rood en soms pijnlijk (acuut begin)
- sluiwend waziger zien (geleidelijk begin)
- wazig zien
- zwarte vlekken of sliertjes in het beeld

Sarcoïdose is een ziekte waarbij ontstekingen ontstaan in verschillende organen van het lichaam. De witte bloedcellen die zich daarbij ophopen (ook wel granulomen genoemd) kunnen ertoe leiden dat die organen niet goed werken. De ziekte treft vooral mensen tussen de 20 en 40 jaar. Bij de meeste patiënten verdwijnt de sarcoïdose na een paar jaar. De oorzaak van sarcoïdose is onbekend en er bestaat geen geneesmiddel voor.

- overgevoeligheid voor licht
- vertroebelingen die met het bewegen van het oog meegaan

Behandeling uveïtis anterior of regenboogvliesontsteking

Geneest spontaan, maar meestal na behandeling met oogdruppels.

Vaak schrijft de oogarts twee soorten oogdruppels voor:

1. corticosteroiden, deze remmen de ontsteking, en
2. pupilverwijdende stoffen, deze voorkomen verkleving van de iris en de lens.

Als de ontsteking lang aanhoudt of steeds terugkomt, kan behandeling met corticosteroiden in tabletvorm effectief zijn (bijvoorbeeld prednis(ol) of plaquenil).

Behandeling uveïtis posterior

Kan vaak lang aanhouden of steeds terugkomen.

De behandeling bestaat uit corticosteroid-injecties naast (niet: in!) het oog, corticosteroiden in de vorm van tabletten (bijvoorbeeld predniso(lo)n), al dan niet in combinatie met methotrexaat. Nieuwe behandelingsvormen met TNF-remmers zoals adalimumab (Humira) zijn sinds kort ook in Nederland geregistreerd voor de behandeling van zeer ernstige uveïtis.

Complicaties

Staar en glaucoom

Door de oogontsteking en langdurige behandeling met corticosteroiden kan de ooglens vertroebelen (staar) en kan de oogdruk omhoog gaan (glaucoom).

Glaucoom wordt behandeld met oogdruppels en zo nodig een operatie.

Bij storende staar kan de ooglens vervangen worden door een kunstlens.

Macula-oedeem

Langdurige uveïtis kan een zwelling precies in het leescentrum van het netvlies (retina) veroorzaken. Hierdoor sterven de lichtgevoelige cellen in het netvlies langzaam af. Dit is de meest belangrijke oorzaak van blijvend slecht-zien in sarcoïdose-uveïtis.

Behandeling kan bestaan uit corticosteroid-injecties (in of naast het oog), -tabletten of andere immunotherapie.

Netvliesaanandoeningen

Bij uveïtis posterior en panuveïtis kunnen bloedvaten van het netvlies ontstoken raken, of er kunnen granulomen ontstaan in het diepere vaatvlies. In ernstige gevallen kunnen kleine bloedvaten op het netvlies gaan lekken of worden afgesloten, waardoor bloedingen en vochtophopingen optreden. Dit kan leiden tot zuurstoftekort en vervolgens tot aanleg van nieuwe, zwakke bloedvaten. Ook deze kunnen weer makkelijk gaan bloeden. Gelukkig heeft dit maar zelden een netvliesloslating tot gevolg. Bij zuurstoftekort van het netvlies zal een laserbehandeling plaatsvinden. In geval van een netvliesloslating een hersteloperatie.

het oog

